

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм., бр. 96 от 2018 г., бр. 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 98, 103 и 110 от 2020 г., бр. 9, 16 и 20 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 85 от 2021 г.; изм., бр. 32 и 62 от 2022 г., бр. 48, 69, 84 и 86 от 2023 г., бр. 18, 36 и 39 от 2024 г., бр. 61, 65 и 97 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 243 ал. 4 се изменя така:

„(4) Препис от постановлението за прекратяване на наказателното производство се изпраща на обвиняемия, на пострадалия или неговите наследници и на ощетеното юридическо лице, които могат да обжалват постановлението пред съответния първоинстанционен съд в седемдневен срок от получаването на преписа.“

§ 2. Създава се чл. 243а:

„Съдебен контрол върху постановлението на прокурора за прекратяване на досъдебно производство за престъпление по чл. 68 от Закона за Сметната палата

Чл. 243а. (1) При прекратяване на наказателно производство за престъпления по чл. 201, чл. 202, ал. 1 и 2, чл. 203, ал. 1, чл. 219, ал. 3 и 4, чл. 220, 224, 225б, 225в, 254а, чл. 254б, ал. 2, чл. 282, 282а, 283, 283а, 283б, чл. 294, ал. 4 във връзка с ал. 2, чл. 301, 302, 302а, 304, 304а, 304б, 305, 305а, 307 и чл. 387, ал. 3 от Наказателния кодекс, както и за всяко едно друго престъпление, извършено във връзка с изброените по-горе, извършени от лицата по чл. 74, ал. 1 от Закона за Сметната палата, не се прилага чл. 243, ал. 4.

(2) В случаите по ал. 1 прокурорът изпраща препис от постановлението за прекратяване в тридневен срок от постановяването му:

1. на съответния първоинстанционен съд за произнасяне по обосноваването и законосъобразността му и

2. на обвиняемия, пострадалия или неговите наследници и на ощетеното юридическо лице.

(3) Съдът разглежда делото еднолично в закрито заседание не по-късно от един месец от постъпването му, като се произнася по обосноваването и законосъобразността на постановлението за прекратяване на наказателното производство.

(4) С определението съдът може да:

1. потвърди постановлението;

2. измени постановлението относно основанията за прекратяване на наказателното производство и разпореждането с веществените доказателства;

3. отмени постановлението и да върне делото на прокурора със задължителни указания относно прилагането на закона.

(5) Определението по ал. 4 може да се протестира от прокурора и да се обжалва от лицата по ал. 2, т. 2 пред съответния въззивен съд в седемдневен срок от съобщаването му.

(6) Въззивният съд се произнася в състав от трима съдии в закрито заседание с определение, което е окончателно.

(7) При отмяна на постановлението за прекратяване на наказателното производство започва да тече нов срок по чл. 234 за извършване на разследването.“

§ 3. В чл. 244 ал. 3 се изменя така:

„(3) При спиране на наказателното производство прокурорът изпраща препис от постановлението на обвиняемия, на пострадалия или неговите наследници и на ощетеното юридическо лице, които могат да обжалват постановлението пред съответния първоинстанционен съд в седемдневен срок от получаването на преписа. В случаите на чл. 25, ал. 1, т. 6 прокурорът уведомява пострадалия или неговите наследници за правата по чл. 80.“

§ 4. Създава се чл. 244а:

„Съдебен контрол върху постановлението на прокурора за спиране на досъдебно производство за престъпление по чл. 68 от Закона за Сметната палата

Чл. 244а. (1) При спиране на наказателното производство за престъпление по чл. 201, чл. 202, ал. 1 и 2, чл. 203, ал. 1, чл. 219, ал. 3 и 4, чл. 220, 224, 225б, 225в, 254а, чл. 254б, ал. 2, чл. 282, 282а, 283, 283а, 283б, чл. 294, ал. 4 във връзка с ал. 2, чл. 301, 302, 302а, 304, 304а, 304б, 305, 305а, 307 и чл. 387, ал. 3 от Наказателния кодекс, както и за всяко едно друго престъпление, извършено във връзка с изброените по-горе, извършени от лицата по чл. 74, ал. 1 от Закона за Сметната палата, не се прилага чл. 244, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1 прокурорът изпраща препис от постановлението за спиране в тридневен срок от постановяването му:

1. на съответния първоинстанционен съд за произнасяне по обосноваването и законосъобразността му и

2. на обвиняемия, пострадалия или неговите наследници и на ощетеното юридическо лице.

(3) Съдът се произнася еднолично в закрито заседание не по-късно от седем дни от постъпване на делото в съда с определение, което е окончателно.

(4) При отмяна на постановлението за спиране на наказателното производство по реда на ал. 2 започва да тече нов срок по чл. 234 за извършване на разследването.

(5) В случаите по чл. 244, ал. 1, т. 3 наказателното производство се спира за срок не повече от една година.“

§ 5. В чл. 368 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Искането по ал. 1 и 2 се прави чрез прокурора, който е длъжен незабавно да изпрати делото в съда.“

2. Създава се ал. 4:

„(4) Съдът се произнася еднолично в закрито заседание в 15-дневен срок.“

§ 6. В чл. 411г се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Едновременно с извършването на действията по чл. 411а, ал. 3, преписката по чл. 411а, ал. 1 се разпределя на принципа на случайния подбор при спазване на изискванията на чл. 360б от Закона за съдебната власт и на съдия, определен по реда на чл. 112, ал. 7 от Закона за съдебната власт, който се назначава за заместник на главния

прокурор за осъществяване на контрол върху действията на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, при условията и по реда на чл. 173а, ал. 4 от Закона за съдебната власт.“

2. Създават се ал. 4-10:

„(4) При прекратяване на наказателно производство за престъпления, извършени от главния прокурор, прокурорът за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, изпраща препис от постановлението за прекратяване в тридневен срок от постановяването му:

1. на Софийския градски съд за произнасяне по обосноваността и законосъобразността му и

2. на обвиняемия, пострадалия или неговите наследници и на ощетеното юридическо лице.

(5) Съдът разглежда делото еднолично в закрито заседание не по-късно от един месец от постъпване му, като се произнася по обосноваността и законосъобразността на постановлението за прекратяване на наказателното производство.

(6) С определението съдът може да:

1. потвърди постановлението;

2. измени постановлението относно основанията за прекратяване на наказателното производство и разпореждането с веществените доказателства;

3. отмени постановлението и да върне делото на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, със задължителни указания относно прилагането на закона.

(7) Определението по ал. 6 може да се протестира от прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, и да се обжалва от лицата по ал. 4, т. 2 пред съответния въззивен съд в седемдневен срок от съобщаването му.

(8) Въззивният съд се произнася в състав от трима съдии в закрито заседание с определение, което е окончателно.

(9) При отмяна на постановлението за прекратяване на наказателното производство започва да тече нов срок по чл. 234 за извършване на разследването.“

§ 7. Член 411д се отменя.

§ 8. В чл. 419, ал. 1 след думите „чл. 243, ал. 6, т. 1 и 2“ се добавя „чл. 243а, ал. 4, т. 1 и 2“, а след думите „чл. 384, ал. 4“ се добавя „чл. 411г, ал. 6, т. 1 и 2“.

§ 9. В чл. 420, ал. 1 се създава изречение трето: „Искане за възобновяване на наказателно дело за престъпления, извършени от главния прокурор, може да направи прокурорът за осъществяване на контрол върху действията на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, на когото са станали известни обстоятелствата по чл. 422, ал. 1.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 10. В 14-дневен срок от влизането в сила на този закон общото събрание на наказателната колегия на Върховния касационен съд одобрява списък по чл. 112, ал. 7 от Закона за съдебната власт. Списъкът се актуализира при настъпила промяна в състава на съдиите от наказателната колегия на Върховния касационен съд.

§ 11. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г., бр. 18 и 67 от 2024 г., бр. 6, 63, 65 и 87 от 2025 г. и бр. 16 и 17 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 112 се създава ал. 7:

„(7) Общото събрание на наказателната колегия на Върховния касационен съд одобрява списък от действащи съдии на длъжност съдия във Върховния касационен съд от наказателната колегия, измежду които, при необходимост, на случаен принцип се разпределя преписката в случаите по чл. 411г от Наказателно-процесуалния кодекс.“

2. В чл. 139 се създава нова ал. 4:

„(4) В предвидените в ал. 1 заместници на главния прокурор не се включва назначеният по реда на чл. 173, ал. 4 заместник на главния прокурор, осъществяващ контрол върху действията на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, и на него не може да се възлагат правомощията на главния прокурор по чл. 138, ал. 1, т. 2, 7 и 11.“

3. В чл. 173а ал. 4 се изменя така:

„(4) В случаите по чл. 411г, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс по реда на чл. 112, ал. 7 се определя съдия измежду съдиите от наказателната колегия на Върховния касационен съд, който да изпълнява функциите на прокурор, осъществяващ контрол върху действията на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор. Ръководителят на наказателната колегия на Върховния касационен съд незабавно уведомява прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, която назначава определения съдия за заместник на главния прокурор, осъществяващ контрол върху действията на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор.“

§ 12. В Закона за специалните разузнавателни средства (обн., ДВ, бр. 95 от 1997 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 49 от 2000 г., бр. 17 от 2003 г., бр. 86 от 2005 г., бр. 45 и 82 от 2006 г., бр. 109 от 2007 г., бр. 43 и 109 от 2008 г., бр. 88, 93 и 103 от 2009 г., бр. 32 и 88 от 2010 г., бр. 1 и 13 от 2011 г., бр. 44 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 111 от 2013 г., бр. 53

и 107 от 2014 г., бр. 14, 42, 56, 74 и 79 от 2015 г., бр. 39, 81 и 103 от 2016 г., бр. 63, 84 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 56 от 2018 г., бр. 17 и 37 от 2019 г., бр. 69 от 2020 г., бр. 32 и 62 от 2022 г., бр. 6 и 84 от 2023 г., бр. 61 и 94 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13, ал. 3:

а) създава се ново изречение трето: „Искането за използване на специални разузнавателни средства за престъпления, осъществени от главния прокурор или от негов заместник, включително и в случаите по ал. 4, се подава от прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор.“;

б) досегашното изречение трето става изречение четвърто.

2. В чл. 15, ал. 4, т. 1 съюзът „и“ се заличава и след думата „следователи“ се добавя „главния прокурор или негов заместник“.